

Hörselskadades Riksförbund

Box 6605, 113 84 Stockholm
 besöksadress: Gävlegatan 16
 tel: +46 (0)8-457 55 00
 texttel: +46 (0)8-457 55 01
 fax: +46 (0)8-457 55 03
 e-post: hrf@hrf.se

Dnr 10-0388
 Hanna Sejlitz/DE

2010-12-21

Till Utbildningsdepartementet
 103 33 STOCKHOLM
registrator@education.ministry.se

Remissvar Distansundervisning för elever bosatta i Sverige (U2010/5616/G)

Hörselskadades Riksförbund (HRF) som är Sveriges största intresseorganisation för hörselskadade med 33 000 medlemmar lämnar följande synpunkter på rubricerade remiss. I vårt svar har vi fokuserat på distansundervisning i teckenspråk för hörselskadade.

Sammanfattning

HRF är positiva till att det skapas möjlighet till distansundervisning. Det är dock viktigt att redan från början se till att undervisningen är tillgänglig för alla elever till exempel hörselskadade.

HRF är missnöjda över att man i förslaget inte uppmärksammat hörselskadades behov av teckenspråk trots att språklagen stadgar att det allmänna ska se till att hörselskadade ska få möjlighet att lära sig, utveckla och använda teckenspråk. Vi tycker att man omedelbart ska se över hur språklagen kan förverkligas och att hörselskadade får tillgång till undervisning i teckenspråk.

Hörselskadade och teckenspråk

HRF anser att det är viktigt att alla hörselskadade och döva barn ges möjlighet att parallellt med svenska lära sig svenskt teckenspråk. De båda språken teckenspråk och svenska förstärker varandra ömsesidigt som verktyg för kommunikation och lärande. En tidig tillgång till båda språken gör att barnet genom livet har möjlighet att välja språk beroende på samtalets förutsättningar t ex ljudmiljö.

Det är inte säkert att hörselskadade barn har teckenspråk som sitt dagliga umgängespråk, även om de har behov av det i sin kommunikation. Idag finns cirka 5000 hörselskadade och döva elever i grundskolan och cirka 1500 i gymnasiet varav de allra flesta integrerade med hörande där det saknas naturlig tillgång till teckenspråk. Hörselskadade barns föräldrar är oftast hörande, vilket innebär att föräldrarna inte alltid själva behärskar teckenspråk. Därför kan man inte likställa hörselskadade och döva barns förutsättningar att lära sig svenskt teckenspråk med modersmålsinläring.

Att hörselskadade ska ges rätt till teckenspråksundervisning finns det stöd för i språklagen som slår fast att det allmänna ska se till att den som är döv eller hörselskadad och den som av andra skäl har behov av teckenspråk ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska teckenspråket.

Synpunkter på förslagen i förordning om distansundervisning

§ 4 Möjlighet att överklaga rektorns beslut

Risken är att många rektorer underskattar hörselskadades behov av undervisning i teckenspråk då bristen på kunskap om denna grupps specifika behov är stor. Därför bör det vara möjligt att överklaga rektorns beslut i sådana fall. HRF anser att precis som när det gäller minoritetsspråken att skolan ska vara skyldig att erbjuda undervisning i svenskt teckenspråk för hörselskadade och döva elever som enligt språklagen bedöms ha behov av detta. Detta kan i lämpliga fall ske på distans.

§ 5 Undervisningens lokalisering

Teckenspråk är ett visuellt språk utan skriftspråk. Det kan därför vara lättare för elever som läser teckenspråk på distans att utvecklas i språket om de får undervisningen tillsammans med andra elever i samma lokal. Därför anser HRF att det även i grundskolan ska vara möjligt att göra avsteg från bestämmelsen att distansundervisningen ska ske på elevens skola för att kunna samlokalisera elever på olika skolor inom samma område när distansundervisning i teckenspråk sker.

§ 7 Ämnet teckenspråk

Enligt förslaget får distansundervisning ges i bland annat teckenspråk för döva i gymnasiet och teckenspråk för hörande. Man har helt glömt bort gruppen hörselskadade trots att språklagen säger att det allmänna ska se till att hörselskadade ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda teckenspråk. I kursplanerna för engelska och moderna språk bestäms inte i ämnesnamnet vem som ska läsa ämnet. Liknande konstruktion bör gå att finna även för teckenspråk.

Synpunkter på utgångspunkter och definitioner

3.2.1. Distanslärare

HRF delar uppfattningen att lärare ska ha legitimation och behörighet för det ämne de undervisar i. I ämnet teckenspråk är detta dock problematiskt då det saknas teckenspråkslärarutbildning. Det är viktigt att hitta lösningar för detta.

4. Entreprenad

Vi är positiva till att även kommuner och statliga huvudmän omfattas av entreprenadbestämmelserna. Detta för att till exempel möjliggöra samverkan över kommungränser för att erbjuda hörselskadade elever teckenspråksundervisning och att specialskolan kan erbjuda distansundervisning i teckenspråk samt att elev i specialskolan kan få distansundervisning i ett särskilt ämne som elevens specialskola inte kan erbjuda.

Vänliga hälsningar
Hörselskadades Riksförbund

Olle Quist
tf generalsekreterare